

Giorgio Napolitano, köztársasági elnök
Lorenzo Ornaghi, kulturális miniszter
Corrado Passera, gazdaságfejlesztési miniszter
Paolo Peluffo, tájékoztatási és könyvkiadásért felelős államtitkár
Androulla Vassiliou, az Európai Bizottság oktatásügyért, kultúráért, többnyelvűségért és ifjúságpolitikáért felelős biztosa
Antonio Tajani, az Európai Bizottság ipar- és vállalkozáspolitikai biztosa

*Léteznek súlyosabb bűnök a könyvégetésnél:
az egyik ezek közül az, ha nem olvassák őket.*

Joszif Brodskij

*Ahhoz, hogy az olvasók továbbra is olvassanak.
Ahhoz, hogy a kiadók továbbra is adjanak ki könyveket.
A fordításnak és a fordítóknak támogatásra van szüksége.*

„Néhány könyvbe bele kell kóstolni, másokat be kell habzsolni, és csak néhányat kell megrágni és megemészteni“ írta Francis Bacon. Egyre nehezebb fellelni a kevés, „megrágásra érdemes“ könyvet azon a könyvpiacra, amely a Könyvkiadók Olasz Egyesületének éves jelentése szerint háttérbe szorult és - először az utóbbi évtizedekben – ebben az ágazatban is a negatív fogyasztási tendenciák érvényesülnek.

Elsősorban a fordított művek száma csökken: amíg 1997-ben a megjelent könyvek huszonöt százalékát tették ki (vagyis minden negyedik könyv fordítás volt), a mai arány a húsz százalékot sem éri el. Míg 1997-ben a megjelent és terjesztett könyvek 40,3%-a külföldi szerzők műve volt, ma ez az arány már csak 35,8%.

És bár hazánkban továbbra is fordítanak külföldi irodalmat, de a mérleg nyelve egyre inkább a könnyed olvasmányok irányába billen a minőségi szövegek rovására, utóbbiak ugyanis gyakran – de nem minden esetben – csak egy behatárolt vásárlói rétegnek adhatók el. E folyamat első következménye a kultúra nyilvánvaló elszegényedése. A fordítás megismerést jelent és párbeszédet, gondolatok és életstílusok cseréjét és terjesztését; a fordításnál semmi nem tudja jobban segíteni a különbségek és hasonlóságok közlését tehát közkinccsé tételét, ösztönözve ezzel a nemzetek kulturális és társadalmi fejlődését.

A fordítás azonban pénzbe kerül. A fordítás költsége jelentősen befolyásolja egy könyv árát, tehát az első helyre került a csökkentendő tételek sorában. Ilyen körülmények között az olasz műfordítók helyzete, akik eleve Európa legrosszabbul fizetett műfordítói közé tartoznak, gyors ütemben romlik. Egyre gyakrabban előfordul, hogy a megfelelően képzett szakemberek helyett önjelölt fordítók kapnak megbízásokat, tovább rontva ezzel a minőséget és fokozva az általános kulturális hanyatlást, amely folyamatnak pedig sürgősen gátat kell vetni.

Annak érdekében tehát, hogy a világ minden részéről érkező színvonalas műveket az eredeti szöveg minőségével egyenrangú fordításban lehessen közzétenni, csökkentve a terjesztésükben érdekelt kiadók fordítással kapcsolatos költségeit, azt kérjük, hogy, követve a többi európai ország példáját, hozzanak létre egy olyan nemzeti alapot, amely támogatja a művek olasz nyelvre fordítását és a műfordítók munkáját, és lehetővé teszi a kulturális szempontból fajsúlyosabb művek terjesztését.

Kérjük, hogy ez a támogatás legyen megosztva a különböző szakterületek között, *in primis* egészítsék ki belőle a kiadók által meghatározott tiszteletdíjakat, elősegítve ezzel a lassabban eladható szövegek megfelelő színvonalú fordítását. Ily módon a különleges felkészültséget és több munkaidőt igénylő alkotások esetében a fordító a mű nehézségi fokának megfelelő honoráriumban részesülhetne, a kiadók pedig olyan színvonalas könyvek megjelentetéséhez kapnának bátorítást, amelyek így távol maradnak a “piac” farkastörvényeitől.

Szükség van ezen kívül arra is, hogy ebből a támogatásból részesüljön a képzés is egyszeri befektetés, illetve további fenntartás formájában, legyen szó akár a pályakezdők képzéséről, amikor is a tapasztalt kolléga műhelyképzésben segíti a neofitát, megtanítva neki a mesterség fogásait, vagy a szakemberek továbbképzéséről, amikor ösztöndíjakkal járulnak hozzá a külföldi tanulmányutak költségeinek fedezéséhez, illetve szemináriumokkal és tapasztalatcserékkal segítik az ismeretek állandó szembeállítását, cseréjét és szinten tartását. Továbbá terjeszteni és fejleszteni kell az olyan létesítményeket, mint a Fordítóházak, amelyek ideális helyszínei a tanulásnak és az írók, fordítók és olvasók közötti találkozóknak.

Jelenleg olyan javaslatokat tanulmányozunk, melyek az európai gyakorlat alapján készültek és ezeket hamarosan el kívánjuk juttatni az erre illetékesekhez.